

ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Κεφάλαιον κανονικόν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Πῶς ἐπακτέον τὰ ἐπιτίμια τοῖς ἁμαρτάνουσι;

Οὐχ ἀπλῶς πρὸς τὸ τῶν ἁμαρτημάτων μέτρον δεῖ τὴν ἐπιτιμίαν ἐπάγειν, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν ἁμαρτανόντων στοχάζεσθαι προαιρέσεως, μὴ ποτε ῥάψαι τὸ διεῖρῳγὸς βουλόμενος, χεῖρον τὸ σχίσμα ποιήσης, καὶ ἀνορθῶσαι τὸ καταπεπτωκὸς σπουδάζων, μείζονα ἐργάση τὴν πτώσιν. Οἱ γὰρ ἀσθενεῖς καὶ διακεχυμένοι καὶ τὸ πλέον τῆ τοῦ κόσμου δεδεμένοι τρυφῇ, ἔτι καὶ ἐπὶ γένει καὶ δυναστεία μέγα φρονεῖν ἔχοντες, ἡρέμα μὲν καὶ κατὰ μικρὸν ἐν οἷς ἂν ἁμάρτωσιν ἐπιστρεφόμενοι, δύναιτ' ἂν, εἰ καὶ μὴ τέλειον, ἀλλ' οὖν ἐκ μέρους τῶν κατεχόντων αὐτοὺς ἀπαλλαγῆναι κακῶν. Ἐὰν δὲ ἀθρόον τις ἐπαναγάγῃ τὴν παιδείουσιν, ἐκ τῆς ἐλάττονος αὐτοὺς ἀπεστέρησε διορθώσεως. Ψυχὴ γάρ, ἐπειδὴν ἀπερυθριάσαι βιασθῇ, εἰς ἀνελπιστίαν ἐκπίπτει καὶ οὔτε προσηνέσι λόγοις εἶκει λοιπόν, οὔτε ἀπειλῇ κάμπτεται, οὔτε εὐεργεσία προτρέπεται, ἀλλὰ γίνεται πολὺ χείρων τῆς πόλεως ἐκείνης, ἣν ὁ Προφήτης κακίζων, ἔλεγεν· Ὅψις πόρνης ἐγένετό σοι καὶ ἀπηναισχύντησας πρὸς πάντας. Διὰ τοῦτο πολλῆς δεῖται συνέσεως τῷ ποιμένι πρὸς τὸ περιοσκοπεῖν πάντοθεν τὴν τῆς ψυχῆς ἔξιν. Ὡσπερ γάρ εἰς ἀπόνοιαν αἴρονται πολλοὶ καὶ εἰς ἀπόγνωσιν τῆς ἑαυτῶν καταπίπτουσι σωτηρίας ἀπὸ τοῦ μὴ δυνηθῆναι πικρῶν ἀνασχέσθαι φαρμάκων, οὕτως εἰσὶ τινες, οἱ διὰ τὸ μὴ δοῦναι τιμωρίαν τῶν ἁμαρτημάτων ἀντίρροπον, εἰς ὀλιγωρίαν ἐκτρέπονται καὶ πολλῶν γίνονται χείρους καὶ πρὸς μείζον ἁμαρτάνειν παράγονται. Χρὴ τοίνυν μηδὲν τούτων ἀνεξέταστον ἀφεῖναι, ἀλλὰ, πάντα διερευνησάμενον ἀκριβῶς, καταλλήλως τὰς παρ' ἑαυτοῦ προσάγειν τὸν ἱερόμενον, ἵνα μὴ ματαίως αὐτῷ γίνηται ἡ σπουδὴ.

Τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἐκ τῆς ἐρμηνεύσεως τῆς πρὸς τοὺς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς. Περὶ τῆς θείας κοινωνίας.

Πολλοὺς ὁρῶ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ μετέχοντας ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε καὶ συνηθείᾳ καθαρᾷ ἐπόμενοι μετέχουσιν. Ἄν ἐπιστῇ, φησὶν, ὁ τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς καὶ τοῦ Πάσχα καιρὸς, οἷος ἂν ἡ τις, μετέχει τῶν μυστηρίων. Ἀλλ' οὐ χρὴ ἐορτὰς ἐπιτηρεῖν, ἀλλὰ συνειδὸς καθαίρειν καὶ τότε μετέχειν, ὁ γὰρ ἀκάθαρτος καὶ ἀνάξιος οὐδὲ ἐν ἐορτῇ δίκαιος ἂν εἴη μετέχειν τῆς ἁγίας καὶ φρικωδεστάτης σαρκός. Ἐνόησον γάρ, ὅτι οἱ τῆς παλαιᾶς θυσίας μετέχοντες πολλὴν ἐκέκτηντο τὴν φειδῶ, προηγιγίνοντό τε καὶ πάντοθεν ἐκαθαίροντο. Σὺ δὲ θυσία προσιών, ἦν καὶ ἄγγελοι φρίττουσι, καιρῶν περιόδοις τὸ πρᾶγμα περιορίζεις καὶ μιαραῖς χερσὶ καὶ χεῖλεσι κατατολμᾷς τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ; Καὶ βασιλέα μὲν, οὐκ ἂν ἔλοιο καταφιλεῖν, ὁδωδότης σου τοῦ στόματος, τὸν δὲ βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ ψυχῇ καταφιλεῖς ὁδωδύα; ὕβρις τὸ πρᾶγμα ἐστίν. Οὐκοῦν εἰ τῆς μεταλήψεως οὐκ εἶ ἄξιος, οὐδέ τῆς εὐχῆς καὶ τῆς συστάσεως τῶν ἀξίων. Ἄκουσον γάρ καὶ τοῦ Κυρίου λέγοντος· Οἱ ἐν μετανοίᾳ προσέλθετε, ὅσοι δὲ μὴ μετέχουσιν, οὐ ἐν μετανοίᾳ εἰσὶν.

Τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἐκ τῆς πρὸς Ἑβραίους. Περὶ τῆς θείας κοινωνίας

Πολλοὶ τῆς θυσίας ταύτης ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ μεταλαμβάνουσιν, ἕτεροι δὲ, ἄλλοι πολλάκις· πρὸς οὓς ἅπαντας ἡμῖν ὁ λόγος ἐστίν. Οὐ πρὸς τοὺς ἐνταῦθα δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ καθεζομένους· ἐκεῖνοι γὰρ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ τοῦτο ποιοῦσι. Τίνας οὖν χρὴ ἐπαινεῖν, τοὺς ἅπαξ, τοὺς πολλάκις ἢ τοὺς ὀλιγάκις; Οὔτε τοὺς ἅπαξ, οὔτε τοὺς πολλάκις, οὔτε τοὺς ὀλιγάκις, ἀλλὰ τοὺς μετὰ καθαρῶς συνειδότητος, τοὺς μετὰ βίου ἀλήπτου. Οἱ τοιοῦτοι αἰεὶ προσίτωσαν, οἱ δὲ μὴ τοιοῦτοι μὴδ' ἅπαξ. Τί δήποτε; Ὅτι κριμα ἑαυτοῖς λαμβάνουσι καὶ κατάκριμα καὶ κόλασιν καὶ τιμωρίαν. Καὶ μὴ θαυμάσης· ὡσπερ γὰρ ἡ τροφή, φύσει οὔσα θρεπτικὴ, ἐὰν εἰς κακόχυμον ἐμέσῃ, πάντα ἀπόλλυσι καὶ διαφθείρει καὶ γίνεται νόσου ἀφορμὴ οὕτω δὴ καὶ τὰ τῶν ἁγίων μυστήρια. Τραπέζης ἀπολαύεις πνευματικῆς, καὶ πάλιν φύρεις βορβόρω τὸ στόμα; Μύρω χρίεις, καὶ πάλιν δυσωδίας πληροῖς μετ' ἐνιαυτὸν τῆς μεταλήψεως μετέχων; Τεσσαράκοντα ἡμέρας οἶει ἀρκεῖν σοι πρὸς καθαρισμόν τῶν ἁμαρτημάτων παντὸς τοῦ χρόνου, καὶ πάλιν, ἑβδομάδος παρελθούσης, ἐκδίδως σαυτὸν τοῖς προτέροις; Εἰπέ δή μοι, ἐὰν ὑγιάνας,

μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἀπὸ νόσου μακρᾶς, πάλιν ἐκδίδως τοῖ νοσοποιοῖς σιτίοις, οὐχὶ καὶ τὸν πρότερον κόπον ἀπώλεσας καὶ ἑαυτὸν μειζόνως ἔβλαψας; Εἰ γὰρ τὰ φυσικὰ μεθίστανται, πολλῶ μᾶλλον τὰ τῆς προαιρέσεως. Ἡμέρας τεσσαράκοντα ἀπονέμεις τῇ ὑγείᾳ τῆς ψυχῆς, τάχα δὲ οὐ τεσσαράκοντα, καὶ προσδοκᾶς ἐξιλεώσασθαι τὸν Θεόν; Παίζεις; εἰπέ μοι. Οὐκοῦν διὰ τοῦτο καὶ ὁ διάκονος ἐπιφωνεῖ, λέγων· Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. Τουτέστιν, ὅς οὐκ ἔστιν ἅγιος, μὴ προσίτω· οὐχ ἀπλῶς φησιν, ἁμαρτημάτων καθαρός, ἀλλὰ ἅγιος.